

NORDYCKA UNIA OŚWIATY POLONIJNEJ

DANIA FINLANDIA ISLANDIA NORWEGIA SZWECJA

www.unianordycka.com

Kopenhaga 2018-07-23

Opinia o projekcie

Ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe i ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, w części dotyczącej awansu zawodowego nauczycieli prowadzących nauczanie w organizacjach Polaków i szkołach w systemie oświaty kraju zamieszkania.

Stworzenie możliwości awansu zawodowego dla nauczycieli polskich uczących za granicą jest niewątpliwie bardzo ważną inicjatywą MEN. Pozwoli to wielu nauczycielom na kontynuowanie procesu doskonalenia w formach zorganizowanych przy pomocy doświadczonych kolegów, którzy podejmą się roli opiekunów tej procedury. Pogłębi także więź zawodową i społeczną nauczycieli polskich za granicą z przedstawicielami oświaty polskiej w Polsce. Umożliwi również, w przypadku nauczycieli wracających do kraju, włączenie się w system polskiej edukacji ze zdobytymi już wyższymi kwalifikacjami zawodowymi.

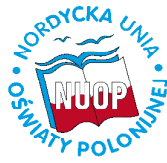
Jednak specyficzna sytuacja oświaty polonijnej nie zawsze znajduje odzwierciedlenie w projekcie i generuje pytania zarówno o kryteria formalne przy definiowaniu terminologii ustawy jak i merytoryczne w odniesieniu do zróżnicowanych sytuacji zawodowych nauczycieli uczących za granicą.

Projekt ustawy wydaje się być nie do końca przemyślany w odniesieniu do form organizacyjnych procesu nauczania języka polskiego i przedmiotów pokrewnych. I tak w punkcie 1, 3b prowadzenie zajęć w szkole za granicą definiuje się jako:

„ prowadzenie przez nauczyciela szkoły za granicą zajęć z języka polskiego, historii, geografii oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw lub nauczanych w innych formach przez **organizacje społeczne zarejestrowane za granicą;**”

Wiele szkół społecznych prowadzi stowarzyszenia rodziców, czy inne podmioty formalnie nie zarejestrowane oficjalnie w państwie osiedlenia. Rodzi to pytanie, czy nauczyciele takich szkół będą mogli starać się o awans zawodowy.

W wielu szkołach społecznych nauczyciele nie mają oficjalnych umów o pracę. Pojawiają się natomiast mniej zobowiązujące prawnie formy porozumień o współpracy nie tyle ze szkołą, ile ze stowarzyszeniem rodziców. Czy ci nauczyciele także będą mogli starać się o awans?



NORDYCKA UNIA OŚWIATY POLONIJNEJ

DANIA FINLANDIA ISLANDIA NORWEGIA SZWECJA

www.unianordycka.com

W projekcie ustawy wydają się niejasne kryteria związane w wymaganym wykształceniem nauczycieli przy ubieganiu się o awans zawodowy. Jak definiuje się wykształcenie takiego nauczyciela? Czy jest to tylko wykształcenie z Polski? Są przecież nauczyciele, którzy mają kwalifikacje nauczycielskie uzyskane np. na slawistyce czy pedagogice, czy w seminarium nauczycielskim kraju osiedlenia. Czy państwo polskie będzie uznawać równoprawność takich kwalifikacji przy procedurze awansowej?

W punkcie 2 dotyczącym sprawozdania i opinii o pracy nauczyciela pojawia się termin 7 dni na jej wydanie przez przedstawicielstwo rodziców a niewydanie opinii w tym terminie nie wstrzymuje postępowania o nadanie stopnia awansu zawodowego.

Termin 7 dni jest absolutnie nie do przyjęcia i świadczy o niezrozumieniu przez ustawodawcę warunków, w jakich funkcjonują szkoły społeczne a także warunków, w jakich nauczany jest język polski w szkołach systemu edukacyjnego państw osiedlenia.

W projekcie ustawy nie jest wystarczająco jasne, czy:

1. nauczyciele pracujący tylko na część etatu / procent / godziny/ czy co drugi weekend, będą mogli ubiegać się o awans zawodowy? Ma to wpływ na ich doświadczenie zawodowe (długość / intensywność nauczania),
2. osoby, które uzyskały legitymacje nauczycielskie na podstawie doświadczenia zawodowego (długoletnia praktyka a nie odbyte studia) mają prawo do awansu zawodowego?
3. opinia rodziców jest konieczna w przypadku nauczania w lokalnym systemie edukacji - tak jak w Szwecji, gdzie jeden nauczyciel może uczyć dzieci nawet z 15 szkół i nie tworzą oni żadnej rady rodziców, ponieważ podmiotem organizującym nauczanie jest gmina?
4. tylko kierownik szkoły może opiniować pracę nauczyciela w lokalnym systemie edukacji jeśli nie jest zwierzchnikiem tego nauczyciela? W lokalnych systemach nauczyciel języka ojczystego podlega nie kierownikowi szkoły, gdzie uczy polskiego lecz gminnym konsultantom ds. uczniów dwujęzycznych?
5. nauczanie przedmiotu o nazwie Język Ojczysty, nie: polski, historia czy geografia jak wymienia ustawodawca, kwalifikuje nauczycieli do awansu zawodowego?
6. w jakimkolwiek stopniu zakłada się udział/*zaangażowanie*/ informowanie odpowiednich urzędów/ instytucji krajów pobytu o procesie awansu? Czy zakłada się, że jest to tylko propozycja dla osób wracających na polski rynek pracy w polskim systemie edukacji?
7. i w jakim stopniu procedury awansu zawodowego wpisują się w unijne uznawanie edukacyjnych kwalifikacji?
8. nauczyciele języków wykorzystujący swoją znajomość dydaktyki języka jako języka obcego uczący języka polskiego mogą ubiegać się o awans zawodowy?



NORDYCKA UNIA OŚWIATY POLONIJNEJ

DANIA FINLANDIA ISLANDIA NORWEGIA SZWECJA

www.unianordycka.com

Mamy nadzieję, że ustawodawca opatrzy refleksją postawione przez nas pytania a odpowiedzi posłużą do bardziej precyzyjnego i adekwatnego do specyfiki oświaty polonijnej zapisu paragrafów ustawy.

Ubolewamy, że czas przeznaczony na konsultacje przypadł na okres wakacji niesprzyjający zbiorowym naradom. Ustawodawca nie mógł nie wiedzieć, że nauczyciele w lipcu odpoczywają po trudach całego roku szkolnego.

Z upoważnienia Rady NUOP

Przewodnicząca

dr Maria Małaśnicka Miedzianogóra